

ข้อเสนอเบื้องต้น

3 เวที

ของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดชายแดนใต้

ต่อการพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐบาลไทยและมาราปาตานี

วันที่ 2 กันยายน 2559

โดย

สำนักงานการศึกษาเอกชนและสภาประชาสังคมชายแดนใต้

ข้อเสนอเบื้องต้น
จาก 3 เวที ของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดชายแดนใต้
ต่อการพูดคุยสันติภาพ ระหว่างรัฐบาลไทยและมาราปาตานี
วันที่ 2 กันยายน 2559

วัตถุประสงค์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอเหล่านี้ เกิดขึ้นจากโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ“ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ” สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดชายแดนใต้ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการศึกษาเอกชนและสภาประชาสังคมชายแดนใต้เพื่อดำเนินการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการในจังหวัดชายแดนใต้ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2559 - 9 กันยายน 2559 ในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 3 เวทีจาก 12 เวที โดยมีผู้เข้าร่วม 1,250 คน กระบวนการของการจัดเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบ่งออกเป็นสองช่วง คือ การหนุนเสริมองค์ความรู้ด้านกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนใต้และการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอความต้องการจากบุคคลากรภาคการศึกษาที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพ ภายใต้ห้วงเวลานับตั้งแต่เกิดความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้รวมระยะเวลากว่า 12 ปี และ 3 ปีที่กระบวนการพูดคุยสันติภาพอย่างเป็นทางการได้เริ่มต้นขึ้น เนื่องจากครุมีความใกล้ชิดกับผู้คนในพื้นที่ สามารถหยิบยกข้อคิดเห็น ความต้องการ ของผู้คนไปยังคู่ขัดแย้งเพื่อกำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องกับภาคประชาชน

1

เปิดข้อเสนอเบื้องต้นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดชายแดนใต้

ข้อเสนอเหล่านี้ได้จาก “ความกังวล ความคาดหวัง และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ” ของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา/โรงเรียนปอเนาะจังหวัดชายแดนใต้ กว่า 300 คน จากจังหวัด ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ซึ่งได้มีการประมวลมาอย่างรอบด้าน โดยได้สะท้อนถึง ความกังวล ความหวัง 6 ด้าน และการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ ดังนี้

ความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพ

1. การพูดคุยสันติภาพ

- 1.1 การพูดคุยสันติภาพยังมีความไม่ต่อเนื่อง ไม่ชัดเจน ไม่โปร่งใส และยังไม่มีความเข้าใจที่ตรงกันในทุกระดับ
- 1.2 ทุกฝ่ายยังไม่มีความจริงใจต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ
- 1.3 มีความไม่ชัดเจนหรือไม่มีคนกลางในการพูดคุยสันติภาพ
- 1.4 ฝ่ายรัฐและฝ่ายขบวนการไม่มีการปฏิบัติตามข้อตกลง ทำให้การพูดคุยยังไม่บรรลุความคาดหวัง
- 1.5 มีความกังวลว่าประชาชนจะตกเป็นเครื่องมือคู่ขัดแย้งในการพูดคุยสันติภาพ

2. ความมั่นคงปลอดภัย

- 2.1 การสร้างสถานการณ์ความรุนแรงจะเพิ่มมากขึ้นจากฝ่ายขบวนการขณะที่การใช้กำลังจากรัฐอาจเกินขอบเขต
- 2.2 ความไม่ปลอดภัยของทุกฝ่ายที่สนับสนุนและไม่เห็นด้วยกับกระบวนการสันติภาพ
- 2.3 การไม่แสดงความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ความรุนแรงจากฝ่ายที่ก่อความรุนแรง
- 2.4 มีความกังวลต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัยว่าจะไม่เกิดขึ้น
- 2.5 กังวลต่อการที่มีด่านตรวจมากซึ่งอาจทำให้ประชาชนตกเป็นเป้าของความรุนแรง

3. สิทธิ เสรีภาพและกระบวนการยุติธรรม

- 3.1 ยังมีความกังวลต่อการแสดงออกของผู้เห็นต่างว่ามีเสรีภาพมากน้อยแค่ไหน เพียงไร
- 3.2 การเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ยังคงมีอยู่
- 3.3 กระบวนการยุติธรรมยังคงมีความเหลื่อมล้ำ

4. การเมืองและการปกครอง

- 4.1 การใช้การปกครองที่ไม่สอดคล้องวิถีชีวิตของประชาชน
- 4.2 กังวลต่อการใช้อำนาจแบบเผด็จการในระยะยาว

5. การทำงานขับเคลื่อนของภาคประชาชนและการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสันติภาพ

- 5.1 การไม่รับฟังเสียงของประชาชนและกลุ่มต่างๆ ที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด
- 5.2 มีความกังวลต่อการที่ประชาชนจะไม่ร่วมมือในกระบวนการสันติภาพ
- 5.3 ประชาชนจำนวนมากไม่ทราบถึงรากเหง้าความขัดแย้งที่ชัดเจน
- 5.4 ประชาชนจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องขององค์ความรู้ในกระบวนการสันติภาพ

6. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 6.1 มีความกังวลว่ารัฐจะมองโรงเรียนเอกชนในแง่ลบ โดยเฉพาะการปลูกฝังความคิดที่ไม่ถูกต้อง
- 6.2 หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนายังไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต

ความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพ

1. การพูดคุยสันติภาพ

- 1.1 การยอมรับกติกาในการพูดคุยของรัฐบาลและฝ่ายเห็นต่างที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 1.2 คู่ขัดแย้งแสดงออกในเรื่องความต้องการสันติภาพที่เป็นรูปธรรม
- 1.3 ประชาชนอยากให้เนื้อหาสาระของการพูดคุยเป็นที่ยอมรับของคนในพื้นที่มากขึ้น และขณะเดียวกันคู่ขัดแย้งก็ต้องรับฟังเสียงของประชาชนด้วยเช่นกัน
- 1.4 การพูดคุยสันติภาพจะต้องมีองค์กรกลางหรือสักขีพยานมาองค์กรนานาชาติที่มีความหลากหลาย

2. ความมั่นคงปลอดภัย

- 2.1 การยุติความรุนแรง
- 2.2 การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 2.3 ต้องการให้เจ้าหน้าที่ทหารและด่านตรวจมีน้อยลงในจังหวัดชายแดนใต้

3. สิทธิ เสรีภาพและกระบวนการยุติธรรม

- 3.1 มีการเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย
- 3.2 การมีสิทธิในวิถีชีวิต อัตลักษณ์ วัฒนธรรม การศึกษาและการแสดงความคิดเห็น
- 3.3 การได้รับความยุติธรรมเชิงสังคมและความยุติธรรมทางกฎหมาย
- 3.4 ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐได้

4. การเมืองและการปกครอง

- 4.1 การเพิ่มอำนาจให้ประชาชนในด้านการปกครองโดยยึดหลักการกระจายอำนาจโดยพิจารณาถึงรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับผู้คนในพื้นที่
- 4.2 การคำนึงถึงหลักของการอยู่ร่วมกันของผู้คนที่แตกต่างกันหลากหลายและการคุ้มครองเสียงของคนข้างน้อย

5. การทำงานขับเคลื่อนของภาคประชาชนและการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสันติภาพ

- 5.1 ภาคประชาชนสามารถทำงานขับเคลื่อนเป็นเครือข่ายเพื่อสร้างสันติภาพ
- 5.2 ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสันติภาพได้อย่างแท้จริง

6. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 6.1 การที่รัฐมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและนักเรียนที่ไปศึกษาต่างประเทศ
- 6.2 การจัดให้มีทุนการศึกษาที่ต่อเนื่องสำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง

การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ

1. ภาคส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาต้องการมีส่วนร่วมในการพูดคุยสันติภาพ เช่น การทำข้อเสนอเชิงนโยบาย หรือ การเข้าไปเป็นผู้สังเกตการณ์ในการพูดคุยสันติภาพ โดยยึดเอาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก
2. การมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพซึ่งต้องมาจากหลากหลายหน่วยงาน
3. การดำรงไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในด้านความเชื่อ วิถีชีวิต และการเปิดพื้นที่ให้ฝ่ายเห็นต่างได้เสนอทางออก
4. การหนุนเสริมองค์ความรู้กับภาคประชาชนในด้านกระบวนการสันติภาพให้มากขึ้น
5. การหนุนเสริมเครือข่ายและตัวแทนของโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพอย่างมีรูปธรรมและผลักดันข้อเสนอไปยังคู่ขัดแย้ง เช่น การจัดตั้งสมาพันธ์ครูสร้างสันติภาพ การจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนกับเสียงที่แตกต่างหลากหลาย การคุตบะห์ (การบรรยายศาสนธรรมทุกวันศุกร์) สำหรับชาวมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจและขยายความร่วมมือในการสร้างสันติภาพ และการจัดตั้งกลไกประสานงานระหว่างนักศึกษาที่ศึกษาต่อในต่างประเทศเพื่อทำงานขับเคลื่อนสันติภาพ
6. การบรรจุวิชาหรือการดำเนินกระบวนการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพในพื้นที่
7. การนำเสนอหรือกระจายข่าวสาร สถานการณ์และความคืบหน้าของการพูดคุยสันติภาพตามช่องทางสื่อสารต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึง โดยจัดให้มีการสื่อสารหลายภาษา

ความรุนแรงที่ปรากฏขึ้นกว่า 10 ปีที่ผ่านมาในจังหวัดชายแดนใต้ และ 3 ปีของการเกิดขึ้นกระบวนการสันติภาพที่ปรากฏต่อสาธารณะ ทำให้คู่ขัดแย้งได้ปรากฏตัวขึ้นเด่นชัดขึ้น ดังนั้นการทำความเข้าใจเรื่องของกระบวนการสันติภาพซึ่งเป็นกิจกรรมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญ แม้จะมีความคิดเห็นและจุดสนใจที่แตกต่างกันในหลายระดับ อีกทั้งกิจกรรมของกระบวนการสันติภาพก็มีความหลากหลาย ความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนเอกชน โรงเรียนปอเนาะ จะสามารถเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการสะท้อนเสียงของผู้คนรากหญ้าเพื่อนำเสนอต่อทุกฝ่ายในการเดินทางกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

จัดทำโดย

คณะวิชาการ สภาประชาสังคมชายแดนใต้

1 กันยายน 2559

